

The necessity of amplifying the environmental standards within industrial parks in Romania

Necesitatea amplificării standardelor de mediu la nivelul parcurilor industriale din România

Professor Virginia CIOBOTARU, Ph.D.

The Bucharest Academy of Economic Studies, Romania
viriniaciobotaru@yahoo.com

Professor Sanda VIȘAN, Ph. D.

The Bucharest Academy of Economic Studies, Romania
visansanda@yahoo.com

Professor Ana-Maria SOCOLESCU, Ph. D.

The Bucharest Academy of Economic Studies, Romania
anasocolescu@yahoo.com

Master student Oana - Cătălina JĂPURICĂ

The Bucharest Academy of Economic Studies, Romania
oana.tapurica@yahoo.com

Master student Florin TACHE

The Bucharest Academy of Economic Studies, Romania
florin.tache@yahoo.com

Abstract

The more and more frequent relocation of industrial companies within industrial parks, as a consequence of amplifying the urban areas' environmental regulations, is due to generate uncontrollable pollution centers, placed just nearby towns and cities, with highly destructive impact upon the environment. This article aims to emphasize a new methodology for approaching the economic activities, within industrial parks, in an ecologic manner. Also, the article underlines sustainable advantages outcoming from promoting the development of ecological-based economic activities within each company located in a certain industrial park.

Keywords: *ecology, environmental law, environmental protection, environmental standards, industrial parks, methodology, pollution*

Rezumat

Relocarea tot mai frecventă a societăților comerciale cu profil industrial în interiorul parcurilor industriale, ca urmare a înăspriirii standardelor de mediu aplicabile zonelor urbane, este de natură să genereze puncte critice necontrolabile de poluare, localizate în imediata vecinătate a orașelor și municipiilor, cu un puternic impact negativ asupra mediului înconjurător. Prezentul articol își propune să prezinte o metodologie de ecologizare a activităților economice desfășurate în perimetrul parcurilor industriale. De

asemenea, articolul subliniază avantajele pe termen lung care decurg din promovarea desfășurării unei activități economice cu caracter ecologic, la nivelul fiecărei societăți comerciale amplasată în perimetrul unui anumit parc industrial.

Cuvinte-cheie: ecologie, legislație de mediu, metodologie, parcuri industriale, poluare, protecția mediului înconjurător, standarde de mediu

JEL Classification: Q57, R11

Introducere

Una dintre prioritățile principale ale statelor din societatea contemporană, indiferent dacă facem referire la statele dezvoltate, sau la cele aflate în curs de dezvoltare, este reprezentată de îmbunătățirea mediului de afaceri și de dezvoltarea economică durabilă a diverselor economii naționale, astfel încât să fie asigurat un standard optim de viață cetățenilor acestora.

Serviciile și industria continuă să se constituie în principalii factori care susțin și favorizează creșterea și dezvoltarea economică. Experiența statelor membre ale Uniunii Europene în domeniul tehnicilor industriale relevă faptul că parcurile industriale, cunoscute și sub denumirea de *tehnopoluri*, reprezintă o opțiune strategică deosebit de valoroasă pentru crearea unei economii competitive și sustenabile.

Parcurile industriale reprezintă, conform legislației din România (Guvernul României, Ordonanța nr. 65 din 30 august 2001, privind Constituirea și Funcționarea Parcurilor Industriale, București, 2001), zone delimitate geografic în care se desfășoară activități economice, de cercetare științifică, de producție industrială și servicii, de valorificare a cercetării științifice și/sau de dezvoltare tehnologică, într-un regim de facilități specifice, în vederea valorificării potențialului uman și material al zonei. Totodată, parcurile industriale presupun crearea unei infrastructuri de afaceri de către o societate comercială ce poartă titulatura de administrator, infrastructură ce va fi pusă la dispoziția agenților economici interesați, în vederea derulării activităților specifice acestora.

În evoluția parcurilor industriale, următoarea etapă va fi concentrată pe localizarea agenților economici în parcurile amenajate pe terenuri libere din afara localităților, a căror constituire presupune un bilanț teritorial adecvat, evidențiindu-se, astfel, îndepărtarea activităților industriale de zonele rezidențiale, și totodată oferire, la costuri reduse, a unor facilități similare cu cele aferente locațiilor din interiorul orașelor, cu posibilități mai mari de extindere pe orizontală.

Contextul funcționării parcurilor industriale la nivelul României

Politica de sprijinire a constituirii și dezvoltării parcurilor industriale a fost inițiată pentru a soluționa o parte din problemele cu care se confruntau comunitățile locale la începutul anilor 2000 (restructurarea activității unor mari întreprinderi, precum și înregistrarea unor niveluri ridicate ale șomajului). Ca urmare, printre alte măsuri (ca de exemplu, sprijinirea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii) vizând atragerea de investiții directe și creșterea numărului de locuri de muncă, a fost încurajată crearea de parcuri industriale.

În acest context, la începutul anului 2009, la nivelul României funcționau 41 de parcuri industriale înregistrate la *Ministerul Internelor și Reformei Administrative*, alte 55 de astfel de grupări funcționând în mod neoficial similar parcurilor industriale, fără însă a beneficia de beneficiile conferite prin legislație de această formă de organizare.

Conform previziunilor realizate de APITSIAR, pentru perioada 2009-2012, pe fondul actualei crize economice, dar, în special pe fondul înăsprii legislației de mediu privind standardele de poluare a zonelor urbane de către agenții economici, numărul parcurilor industriale se va dubla în următoarea perioadă, la baza acestei ipoteze aflându-se trei argumente majore:

- imposibilitatea sau inexistența resurselor necesare pentru alinierea activității societăților industriale la legislația de mediu aplicabilă zonelor urbane;
- costurile foarte ridicate și lipsa spațiului necesar extinderii activității societăților comerciale, generate de desfășurarea activităților în perimetrul zonelor urbane;
- favorizarea constituirii de noi forme de asociere în cadrul parcului industrial, atât în plan vertical (generarea de lanțuri verticale ale valorii) cât și în plan orizontal (aparitia rețelelor de firme și a clusterelor industriale).

Din păcate însă, legislația referitoare la parcurile industriale din România se axează, în principal, pe beneficiile economice ale acestor forme de organizare, fără a introduce aspecte care să vizeze, în mod direct, *protecția și conservarea mediului înconjurător și a biosecurității, fiind tratată în mod superficial*, astfel, o condiție *sine qua non* a promovării conceptului de dezvoltare durabilă.

Riscul major asumat de autoritățile publice prin adoptarea unei astfel de atitudini este acela că, în încercarea de a diminua nivelul de poluare din interiorul marilor orașe, cel mai probabil, vor fi generate *puncte critice necontrolabile de poluare*, cu puternic impact negativ asupra mediului înconjurător, în imediata vecinătate a orașelor, în interiorul acestor parcuri industriale. Ipoteza este susținută de către raportările anuale ale Agențiilor Județene de Mediu care raportează parcurile industriale ca fiind zone critice de poluare, care afectează semnificativ sănătatea locuitorilor, precum și calitatea factorilor de mediu în regiunile în care sunt amplasate.

Necesitatea ecologizării activităților desfășurate în perimetrul parcurilor industriale

Singura referire cuprinsă în legislația referitoare la parcurile industriale, cu trimitere la impactul activităților derulate în cadrul acestora asupra mediului înconjurător, se regăsește în cuprinsul *articolului 6, alineatul 4, din Legea nr. 134 din 21 iulie 2000, privind regimul parcurilor industriale*, care stipulează obligația societății administrator de a prezenta un bilanț de mediu, cuprinzând obligațiile ce trebuie să fie îndeplinite pentru desfășurarea activităților în parcul industrial, în deplină conformitate cu cerințele legale în vigoare privind protecția mediului.

În condițiile în care *Planul Național de Dezvoltare 2007 - 2012* conține printre priorități și dezvoltarea economică durabilă, în timp ce pe piața internațională, majoritatea companiilor competitive au implementat *Sisteme de Management al Mediului*, care să certifice eforturile respectivei companii pentru protecția mediului, necesitatea elaborării unui cadru legislativ cu privire la constituirea și funcționarea parcurilor industriale, care să

include și criteriile de mediu, este o problemă urgentă. Această necesitate este cu atât mai pronunțată cu cât parcurile industriale reprezintă surse majore de poluare în zonele în care acestea sunt localizate. Conform raportărilor Agențiilor Județene de Mediu, *dintre cele 41 de parcuri industriale care funcționează în prezent la nivel național, peste 80% sunt considerate puncte majore de poluare în regiunile în care sunt amplasate.*

Prin urmare, *se impune, necesitatea integrării componentei ecologice în cadrul legislativ cu privire la funcționarea parcurilor industriale, pentru început ca o recomandare, ulterior, ca o direcție de urmat, și în final, ca o prevedere legală cu caracter obligatoriu.*

Metodologia de ecologizare a activităților din perimetrul parcurilor industriale

Un posibil model de ecologizare a activităților economice situate în perimetrul parcurilor industriale cuprinde următoarele etape:

① *Înăsprirea legislației de mediu referitoare la activitățile poluante desfășurate în perimetrul parcurilor industriale*

În cadrul acestei etape, se recomandă alinierea legislației naționale de mediu la standardele existente în Uniunea Europeană, și aplicarea acestora în mod omogen, la nivelul tuturor regiunilor țării, indiferent dacă acestea sunt zone urbane sau zone extraurbane. De asemenea, autoritățile publice vor trebui să încurajeze constituirea parcurilor industriale de tip *greenfield*, și să sisteze conversia fostelor platforme industriale în parcuri industriale.

② *Înregistrarea societăților comerciale amplasate în perimetrul parcului industrial*

În cadrul acestei etape, societatea administrator va trebui să emită către autoritățile publice un document centralizator cuprinzând denumirea și obiectul de activitate al fiecărei societăți comerciale localizată în perimetrul parcului industrial, împreună cu o copie după contractul de închiriere încheiat între societatea administrator și fiecare societate comercială localizată în perimetrul parcului industrial.

③ *Determinarea impactului activității fiecărei societăți comerciale localizată în perimetrul parcului industrial asupra mediului înconjurător*

În cadrul acestei etape, agențiilor Județene de Mediu le revine obligația de a monitoriza pe perioada unui an de zile activitatea desfășurată la nivelul fiecărei societăți comerciale și de a consemna toate elementele cu impact negativ asupra factorilor de mediu, rezultate în urma activității economice desfășurate. În acest sens, se poate apela la utilizarea indicatorilor de mediu și a concentrațiilor maxime admisibile stabilite prin legislația de mediu la nivel național, care pot fi sintetizați într-o matrice similară celei din Figura nr. 1.

		Societatea comercială			
		S.C. 1	S.C. 2	...	S.C. j
Indicatori	I ₁	v ₁₁	v ₁₂	...	v _{1j}
	I ₂	v ₂₁	v ₂₂	...	v _{2j}
	I ₃	v ₃₁	v ₃₂	...	v _{3j}

	I _i	v _{i1}	v _{i2}	...	v _{ij}

Figura 1 Matricea nivelurilor de poluare la nivelul unui parc industrial

unde:

v_{ij} - rezultatul comparației dintre indicatorul i (I_i) aferent societății comerciale j ($S.C.j$) cu standardul de mediu la nivel național. Acest indicator ia valoarea 0 dacă nivelul prelevat la societatea comercială j este sub concentrația maximă admisibilă și valoarea 1 dacă nivelul prelevat la societatea comercială j este peste concentrația maximă admisibilă.

④ *Realizarea unei analize inițiale de mediu*

În cadrul acestei etape se va realiza o evaluare a fiecărei societăți comerciale, prin prisma datelor colectate în etapa anterioară. Analiza inițială de mediu se va baza pe metoda scorurilor și va reflecta o radiografie a gradului de poluare rezultat în urma activității economice a fiecărei societăți comerciale.

⑤ *Încadrarea tipologică a societăților comerciale în trei categorii de performanță de mediu, în funcție de rezultatul analizei inițiale de mediu*

În cadrul acestei etape societățile comerciale din perimetrul parcurilor industriale vor fi divizate în trei categorii de performanță de mediu, astfel:

- categoria *A* - societăți comerciale fără impact negativ asupra mediului înconjurător (scor 0 - 1);
- categoria *B* - societăți comerciale cu impact negativ moderat asupra mediului înconjurător (scor 1 - 5);
- categoria *C* - societăți comerciale cu impact negativ puternic asupra mediului înconjurător (scor > 5).

⑥ *Formularea recomandărilor de ecologizare a activității pentru societățile comerciale încadrate în categoriile B și C*

În cadrul acestei etape, societatea administrator, cu sprijinul autorităților publice va emite o notificare prin care va informa societățile comerciale încadrate în categoriile de performanță B și C asupra problemelor cu care se confruntă, asupra recomandărilor de soluționare, precum și asupra termenului limită de normalizare a activității economice sub aspectul protecției și conservării mediului înconjurător.

⑦ *Monitorizarea implementării mijloacelor de ecologizarea a activităților economice localizate în perimetrul parcurilor industriale*

Societatea-administrator va solicita din partea societăților comerciale încadrate în categoriile B și C de performanță un grafic de îndeplinire a obiectivelor ecologice stabilite prin notificare, pe care ulterior îl va evalua și va urmări desfășurarea operativă a acestuia. În cazul nerespectării termenului limită de îndeplinire a obligațiilor, societatea administrator va proceda la rezilierea contractelor de închiriere semnate cu societățile comerciale în cauză, fără preaviz sau plata despăgubirilor.

Schematic, metodologia de ecologizare a activităților desfășurate în perimetrul parcurilor industriale este redată în Figura 2.

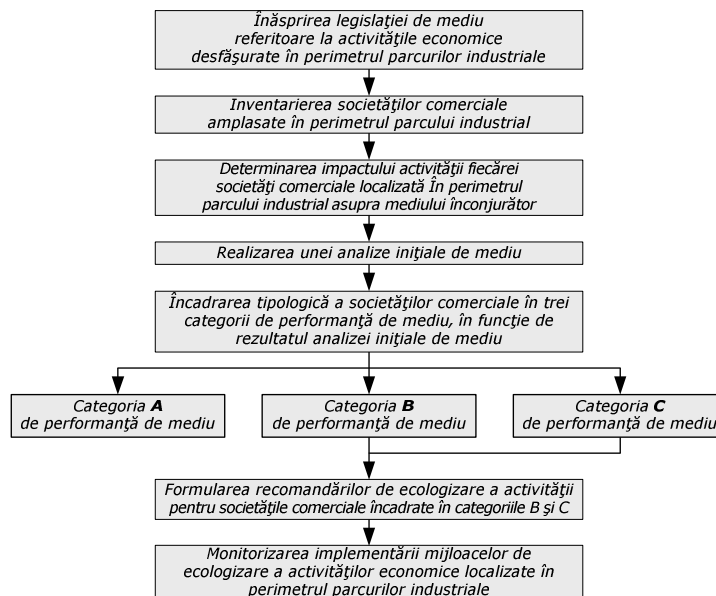

Figura 2 Metodologia de ecologizare a activităților desfășurate în perimetrul parcurilor industriale din România

Recomandări privind ecologizarea activității companiilor din perimetrul parcurilor industriale

Pentru realizarea unui proces coerent și eficient de ecologizare a activităților economice desfășurate în perimetrul parcurilor industriale, se impune adoptarea unui set de măsuri de natură să motiveze societățile comerciale să realizeze acest demers, și totodată de natură să evidențieze beneficiile pe termen lung generate de adoptarea unei astfel de atitudini.

Principalele recomandări în acest sens vizează:

- încurajarea constituirii și dezvoltării parcurilor industriale la nivelul României, ca modalitate de consolidare a creșterii economice și industriale, în noul context socio-economic, marcat de presiunile legislative venite din partea Uniunii Europene, pe de o parte, și din partea crizei economice, pe de altă parte;
- înăsprirea legislației de mediu aplicabilă la nivelul societăților comerciale amplasate în perimetrul parcurilor industriale și aducerea acestora la un nivel comparabil cu cele aplicabile zonelor urbane și zonelor rezidențiale;
- sprijinirea integrării componente ecologice în cadrul legislativ cu privire la constituirea și funcționarea parcurilor industriale, pentru început ca o recomandare, ulterior ca o direcție de urmat, și în cele din urmă, ca o prevedere legală cu caracter obligatoriu, urmărindu-se eliminarea parcurilor industriale de pe harta marilor poluatori din regiunile din care acestea fac parte;

- elaborarea unei scheme de ajutor de stat, de natură să încurajeze, prin diferite facilități, investițiile în implementarea instrumentelor de certificare a eforturilor de mediu și de monitorizare a emisiilor industriale rezultate din activitatea curentă;
- alinierea legislației naționale la prevederile *aquis-ului comunitar*, în ceea ce privește preocuparea pentru protecția și conservarea mediului înconjurător, precum și alinierea companiilor la standardele de performanță în domeniul ecologic autoimpuse de către companiile occidentale;
- apelarea la fonduri structurale europene pentru finanțarea unei părți din valoarea investiției.

Bibliografie

- Drăgan, G., & Atanasiu, I. (2003). *Compatibilități între Cadrul Românesc al Politicii Regionale și Reglementările UE privind Ajutoarele de Stat*, București, Editura Institutul European.
- Guvernul României (2002), *Programul Parcuri Industriale*, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1116/2001, Anexa 12, modificată prin Hotărârea de Guvern nr. 917/2002, București.
- Guvernul României (2001), *Ordonanța nr. 65 din 30 august 2001, privind Constituirea și Funcționarea Parcurilor Industriale*, București.
- Ilieș, L., Cirtita, H., & Gavrea, V. (2008). *Technology Parks - a Business Model for Sustainable Development and Economic Growth*, Review of International Comparative Management, 9(1)/2008, 79-97.
- Plumb, I., & Zamfir, A. (2004). *Dezvoltarea Regiunilor Administrativ - Teritoriale din România prin Crearea Parcurilor Industriale*, „Dezvoltarea Regională și Echilibrul Structural al Economiei Naționale”, București, Editura Oscar Print.
- Prezentul și Perspectivele Parcurilor Industriale și Tehnologice din România* (2004) - consfătuire organizată de Departamentele pentru Politici Industriale și Comerciale și pentru Politici în Domeniul Educației Naționale și Cercetării ale Consiliului Național al PSD, București, Palatul Parlamentului.